

Motion till riksdagen 2021/22:4027

av **Mattias Vepsä (S)**

Uppsökande studiemotiverande insatser och folkbildning för en rättvis omställning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga uppsökande studiemotiverande insatser och folkbildning för att öka takten och rättvisan i klimatomställningen i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vi står mitt uppe i en historiskt stor uppgift. Vi växlar om från fossilt till hållbart och alla måste få hänga med. Ett avgörande perspektiv för att klara omställningen är därför att se till så att det genomförs rättvist och att politiken underlättar för alla att delta.

Regeringens uttalade mål om att Sverige ska nå netto noll 2045 och att Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsland är bra. Mot dessa mål och med insatser som Klimatklivet, Stadsmiljöavtal, Gröna krediter, historiska satsningar på infrastruktur och Industriklivet – vilket ger oss stål utan kol, hållbar cement, batterifabriker – skapas nya gröna arbetstillfällen över hela landet.

För att ytterligare öka omställningskraften har regeringen precis aviserat budgetmedel för att förstärka kunskapslyftet, ett grönt kunskapslyft. Detta är en mycket bra insats och många människor som idag arbetar i sektorer som måste ställa om kan därmed växla spår och ta dessa nya gröna jobb.

För många, särskilt för den med kort utbildning, kan denna omställning dock bli tuff. Både då steget från arbete till skolbänken är långt och för att de praktiska och ekonomiska möjligheterna är begränsade. Samtidigt vet vi att alla måste delta i omställningen och att vi alla måste bidra.

För att lösa detta problem skulle regeringen kunna se över möjligheten att låta fackföreningsrörelsen och folkbildningens aktörer arbeta studiemotiverande och folkbildande och vika medel för uppsökande verksamhet som ekonomiskt skulle ge kortutbildade möjlighet att delta i studier under arbetstid.

Under 1990-talets kunskapslyft fanns korttidsstudiestöd för den som ville prova på att studera under arbetstid och det uppsökande studiemotiverande arbetet gjorde att många som kanske inte ens tänkt på att studera vågade prova.

Ytterligare insatser där folkrörelser, nya som gamla, studieförbund och folkhögskor kan antas spela nyckelroller för att bygga en bred omställningsrörelse är i arbetet med att bygga beredskap och lokal motståndskraft. I vårt minne finns fortfarande tydliga bilder av översvämningarna i Gävle, skogsbränderna i Västmanland och extremtorkan sommaren 2018. Klimatförändringarna är redan här och påverkar redan oss alla på olika vis. Under andra stora samhällskriser har just satsningar på folkrörelserna och folkbildningen visat sig vara väldigt viktiga. Mycket av omställningsarbetet har idag skjutits över på individer och konsumenter. Att göra medvetna konsumtionsval står inte i motsats till en bredare folkbildningsinsats men först när fler förstår och vet vad som måste göras kommer tempot att öka. Regeringen borde därför överväga en särskild satsning för att bygga en folkligt förankrad omställning, gärna inom ramen för folkbildningen.

Vi har inte råd att tappa farten i klimatomställningen och redan idag finns folkbildningens aktörer och facket över hela landet. Vi har inte heller råd att skjuta ansvaret för omställningen på enskilda individer utan måste ta ett starkare samhällsansvar så att alla kan delta och möta en ny fossilfri framtid med framtidstro. Men då krävs att klimatpolitiken är rättvis och att alla ges möjlighet att vara med.

Mattias Vepsä (S)